

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ НАУКОВОЇ І
НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У
ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ПОВІТРЯНИХ СИЛ
ІМЕНІ ІВАНА КОЖЕДУБА**

БЕРЕЗЕНЬ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВІДДІЛ

ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ПОВІТРЯНИХ СИЛ ІМЕНІ ІВАНА КОЖЕДУБА

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ**В И Т Я Г 3 Н А К А З У**

НАЧАЛЬНИКА ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ПОВІТРЯНИХ СИЛ
ІМЕНІ ІВАНА КОЖЕДУБА
(з адміністративно-господарської діяльності)

29.03.2021

м. Харків

№ 478

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ

Про введення в дію рішення
Вченої ради університету від
23 лютого 2021 року

Відповідно до вимог Законів України “Про Вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261, “Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони України”, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 27.07.2016 №385 з метою впорядкування організації заходів наукової і науково-технічної діяльності та виконання рішення Вченої ради університету від 23.02.2021 (протокол №3) “Про затвердження Положень університету, що регламентують організацію та виконання заходів наукової і науково-технічної діяльності та підготовки і атестації науково-педагогічних і наукових кадрів в університеті” **н а к а з у ю:**

1. Ввести в дію “Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба” (додаток 1 до наказу).

2. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника університету з наукової роботи.

3. Наказ довести до особового складу університету в частині, що його стосується.

ТВО начальника Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
полковник

Микола КОВАЛЕНКО

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПОВІТРЯНИХ СИЛ
ІМЕНІ ІВАНА КОЖЕДУБА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради Харківського
національного університету Повітряних
Сил імені Івана Кожедуба від 23.02.2021
протокол № 3

Введено в дію наказом начальника
Харківського національного університету
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба
від 29.03.2021 № 478

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію наукової і науково-технічної діяльності
у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана
Кожедуба

© Під редакцією Г.В. Певцова,
Розробники:
О.Б.Куренко, О.В.Ревін, О.В.Рогуля
© Харківський національний університет
Повітряних Сил імені Івана Кожедуба,
2021

ЗМІСТ

	С.
1. Загальні положення.....	5
2. Основні напрямки наукових досліджень Харківського національного університету Повітряних Сил	11
3. Керівництво, організація та координація наукової і науково-технічної діяльності.....	17
4. Забезпечення наукової і науково-технічної діяльності у Харківському національному університеті Повітряних Сил.....	18
5. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво	20

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ

1. Загальні положення

1.1. Наукова і науково-технічна діяльність (далі – ННТД) у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (далі – Університет) організується відповідно до “Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності в системі Міністерства оборони України”, що затверджене наказом Міністра оборони України від 27.07.2016 № 385 (зі змінами).

1.2. Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба (далі – Положення) спрямовано на уточнення особливостей організації ННТД в Університеті.

1.3. ННТД в Університеті – це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на розвиток воєнної науки, підвищення її ефективності, використання наукових досягнень у військовому будівництві України та є невід’ємною складовою освітньої діяльності, службовим обов’язком керівного складу, наукових і науково-педагогічних працівників Університету.

1.4. Наукова і науково-технічна діяльність в Університеті здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки”, “Про наукову і науково-технічну експертизу”, інших нормативно-правових актів України, що стосуються наукової і науково-технічної діяльності, наказів і директив Міністра оборони України, Головнокомандувача Збройних Сил України, наказів Міністра освіти і науки, командувача Повітряних Сил Збройних Сил України, начальника Університету, Статуту Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба та цього Положення.

1.5. ННТД здійснюється за науковими програмами, науковими напрямами, науковими проблемами та науковими завданнями, які визначаються перспективою, практикою і потребами забезпечення обороноздатності держави та формулюються відповідними наказами і директивами Міністра оборони України та Головнокомандувача Збройних Сил України, командувача Повітряних Сил Збройних Сил України, начальника Університету.

1.6. Суб’єктами наукової і науково-технічної діяльності Університету є: вчені, наукові та науково-педагогічні працівники, докторанти, ад’юнкти, науковий центр Повітряних Сил (науково-дослідний інститут Повітряних Сил) Харківського національного університету Повітряних Сил, інститут цивільної авіації та його факультет разом з кафедрами, факультети та їх кафедри і науково-дослідні лабораторії, загальноуніверситетські кафедри, науково-організаційний відділ, навчально-науковий центр мовної підготовки. До участі у ННТД залучаються курсанти та студенти Університету.

Суб’єкти наукової і науково-технічної діяльності Університету діють на основі Статуту Університету та власних Положень.

1.7. Основною метою ННТД в Університеті є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки військових фахівців для Збройних Сил України, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, розв'язання комплексних завдань у сфері наукового, технологічного розвитку, впровадження та використання у Збройних Силах України наукових теоретичних і практичних результатів.

1.8. Основними видами наукової і науково-технічної діяльності в Університеті є:

- проведення фундаментальних, пошукових та прикладних наукових досліджень з воєнної проблематики воєнних, технічних, суспільних та природничих наук;

- проведення досліджень на навчаннях, випробуваннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки та повсякденної діяльності військ (штабів);

- розробка завдань (тактико-технічних, технічних) на виконання досліджень та вирішення інших наукових задач;

- узагальнення і розповсюдження досвіду бойових дій військ (сил) та передового досвіду оперативної, мобілізаційної, бойової підготовки та повсякденної діяльності військ (штабів);

- розроблення наукових праць (монографій, енциклопедій і словників, порадників, підручників, методичних посібників, дисертацій, статей, науково-дослідних (дослідно-конструкторських) робіт, оперативних завдань, доповідей, звітів про результати досліджень на навчаннях, рецензій, відзивів, висновків тощо);

- підготовка, проведення та участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, нарадах тощо;

- участь у випробуваннях (заводських, попередніх та державних) нових (модернізованих) зразків (комплексів, систем) озброєння і військової техніки; наукова і науково-технічна експертиза;

- розроблення проектів статутних, нормативно-правових і нормативно-технічних документів, науково-методичних матеріалів;

- винахідницька та раціоналізаторська робота;

- підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів;

- наукова робота курсантів (студентів) в Університеті;

- інші види діяльності, пов'язані з одержанням нових наукових результатів та науковим супроводженням їх практичної реалізації у Повітряних Силах Збройних Сил України та Збройних Силах України.

1.8.1. Виконання фундаментальних та пошукових досліджень в університеті здійснюються загальноуніверситетськими кафедрами та кафедрами факультетів Університету.

Прикладні дослідження та розробки в університеті здійснює науковий центр Повітряних Сил Університету.

Комплексні (системні) дослідження здійснюються колективами (тематичними групами, творчими колективами тощо), до складу яких входять наукові та науково-педагогічні працівники, докторанти і ад'юнкти, курсанти (студенти), допоміжний персонал та в разі потреби залучаються фахівці інших організацій.

1.8.2. Проведення досліджень на навчаннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки та повсякденної діяльності Повітряних Сил Збройних Сил України спрямоване на перевірку практикою та впровадження отриманих наукових і науково-прикладних результатів з питань будівництва Збройних Сил, форм і способів їх застосування, удосконалення системи управління ними в умовах, наближених до реальних, перевірку відповідності характеристик зразків (комплексів, систем) озброєння і військової техніки оперативно-тактичним та тактико-технічним вимогам, виявлення проблемних питань воєнної теорії і практики, пошук і обґрунтування шляхів їх вирішення.

1.8.3. Університет є постійним організатором та учасником наукових заходів (конференцій, семінарів тощо), а також конкурсів наукових праць Всеукраїнського масштабу.

Щорічно в Університеті проводяться:

міжнародна наукова конференція "Новітні технології для захисту повітряного простору";

наукова конференція курсантів та студентів Університету;

інші тематичні конференції та семінари.

Організація та проведення наукових конференцій і семінарів регламентовано "Положенням про порядок організації наукових (науково-технічних, науково-практичних) конференцій та семінарів у Харківському національному університеті Повітряних Сил", що затверджене наказом начальника університету.

В Університеті організований постійно діючий експертний семінар здобувачів наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук).

1.8.4. Винахідницька та раціоналізаторська робота в Університеті спрямована на удосконалення існуючих і створення нових зразків (або їх елементів) озброєння та військової техніки, підвищення ефективності їх використання, пошук нових технологічних (технічних) рішень, підвищення якості науково-дослідних робіт, дослідно-конструкторських робіт та випробувальних робіт, охорону прав інтелектуальної власності.

Порядок проведення патентно-ліцензійної, раціоналізаторської та винахідницької роботи регламентується керівними документами Міністерства оборони України.

1.8.5. Науково-педагогічні і наукові кадри вищої кваліфікації в Університеті готуються в докторантурі, ад'юнктурі та як здобувачі наукового ступеня, які працюють шляхом самостійної роботи над дисертаціями на здобуття наукового ступеня доктора наук та доктора філософії (кандидата наук).

Обсяги підготовки та тематика досліджень науково-педагогічних і наукових кадрів в докторантурі та ад'юнктурі Університету визначаються Планами прийому до докторантур та ад'юнктур вищих військових навчальних закладів Міністерства оборони України і науково-дослідних установ Збройних Сил України, що затверджуються Міністром оборони України.

1.8.6. Складовою ННТД Університету є наукова робота курсантів (студентів), яка відповідно до чинного законодавства передбачає: науково-дослідну роботу, що входить до навчального процесу (курсіві, дипломні роботи, практичні та лабораторні заняття, виробнича практика з елементами дослідницького характеру тощо) та роботу, яка виконується поза навчальним часом.

Робота воєнно-наукового товариства курсантів та студентів університету ведеться у відповідності до “Положення про наукову роботу курсантів та студентів Харківського національного університету Повітряних Сил”, що введено в дію наказом начальника університету.

Для організації та проведення наукової роботи курсантів та студентів на всіх факультетах Університету створені відповідні військово-наукові товариства курсантів та студентів.

Військово-наукові товариства факультетів об'єднують наукові гуртки кафедр, що входять до їх складу. Крім того, окремі наукові гуртки створені на загальноуніверситетських кафедрах.

1.9. Наукові та науково-прикладні результати ННТД складають воєнно-наукову продукцію Університету, основними формами якої є:

звіти про виконання науково-дослідних робіт (НДР), про наукове супроводження дослідно-конструкторських робіт (ДКР), проектно-конструкторських та технологічних розробок;

звіти про участь у випробуваннях нових (модернізованих) зразків озброєння і військової техніки;

звіти про виконання оперативних завдань;

звіти про дослідження на навчаннях та інших заходах оперативної, мобілізаційної і бойової підготовки та у повсякденній діяльності військ (штабів);

звіти про патентні дослідження, патентні формуляри, які оформлені під час виконання НДР;

заявки на корисні моделі та патенти;

воєнно-теоретичні праці, монографії, дисертації, настанови, підручники, посібники, статутні документи, державні і відомчі стандарти, класифікатори та кодифікатори, матеріали наукових конференцій, семінарів, нарад, наукові статті та доповіді, матеріали наукової і науково-технічної експертизи;

алгоритми, програми, математичні моделі, інформаційні та розрахункові задачі (комплекси задач), інше спеціальне математичне

програмне забезпечення, у тому числі для забезпечення навчального процесу в Університеті;

лабораторне устаткування, тренажерно-імітаційні комплекси, спеціалізовані класи та інші елементи науково-експериментальної бази, створені в результаті проведення наукових досліджень;

результати інших робіт, пов'язаних з проблемами удосконалення наукової діяльності та освітнього процесу в Університеті.

1.10. Наукова і науково-технічна діяльність в Університеті будується за принципом інтеграції освіти і науки, що реалізовується через:

органічну єдність змісту освіти і планів наукової і науково-технічної діяльності;

підготовку військових фахівців на основі використання останніх досягнень науки і техніки з пріоритетних напрямків науково-технічного прогресу і результатів наукової і науково-технічної діяльності університету;

розроблення і впровадження науковими колективами у навчально-виховний процес нових інформаційних технологій і технічних засобів навчання, які створені в результаті наукових досліджень;

створення стандартів вищої освіти, підручників та навчальних посібників з урахуванням досягнень науки і сучасних технологій;

розвиток різних форм наукової співпраці (в тому числі міжнародної) з установами і організаціями, що не входять до системи науково-дослідних установ та вищих військових навчальних закладів, для розв'язання складних наукових проблем, впровадження результатів наукових досліджень і розробок;

безпосередню участь науково-педагогічних працівників, докторантів, ад'юнктів, курсантів (студентів) у науковій діяльності кафедр, науково-дослідних підрозділів Університету;

планування, проведення і виконання науково-педагогічними працівниками наукових досліджень у межах основного робочого часу;

залучення до навчально-виховного процесу провідних учених і науковців Університету та інших наукових установ і організацій;

використання наукових шкіл Університету для підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації;

цільове використання в науковій діяльності науково-експериментальної і випробувальної бази науково-дослідних підрозділів у навчальному процесі, а також навчально-лабораторної та полігонної бази, навчальних зразків озброєння і військової техніки;

організацію наукових, науково-практичних, науково-методичних семінарів, конференцій, олімпіад, конкурсів, науково-дослідних, курсових, дипломних та інших робіт учасників навчально-виховного процесу сумісно з науковими працівниками наукових підрозділів Університету.

1.11. Для досягнення високої якості результатів наукової і науково-технічної діяльності в Університеті сформовано систему дорадчих органів.

Головні завдання за цим напрямком діяльності покладені на науково-технічну раду Університету, яка здійснює координацію наукової і науково-технічної діяльності та підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів в Університеті. Робота науково-технічної ради організується відповідно до “Положення про науково-технічну раду Харківського національного університету Повітряних Сил”, що затверджене наказом начальника університету. Деякі питання попередньо розглядаються на 3 секціях науково-технічної ради.

Обговорення результатів досліджень підрозділів Університету відбуваються на науковій раді наукового центру Повітряних Сил Університету (4 секції) та розширеному засіданні кафедр.

Результати обговорення найбільш вагомих питань виносяться на затвердження на вчену раду Університету.

1.12. Для захисту докторських та кандидатських (доктора філософії) дисертацій за відповідними науковими спеціальностями в галузях військових та технічних наук в Університеті створені спеціалізовані вчені ради.

Спеціалізовані вчені ради Університету діють на основі “Положення про спеціалізовану вчену раду”, що введено в дію наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 14.09.2011 № 1059 (зі змінами), “Положення про спеціалізовану вчену раду Харківського національного університету Повітряних Сил”, що затверджене наказом начальника університету та “Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії”, що затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167.

1.13. Для публікації результатів наукових досліджень, в тому числі і результатів дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук (доктора філософії), в Університеті друкуються наукові видання, які входять до переліків наукових фахових видань у галузі військових та технічних наук. Наукові видання університету зареєстровані та своєчасно розміщуються у електронній базі наукових видань Державної бібліотеки імені Вернадського, необмежений доступ до якої мають всі користувачі мережі Інтернет.

1.14. За результатами виконання НДР (ДКР) та оперативних завдань розробляються і подаються остаточні, проміжні звіти або робочі матеріали за окремими етапами роботи.

Результати виконання НДР (ДКР) та оперативних завдань, виконаних в Університеті, вважаються реалізованими, якщо вони:

використані для розв’язання актуальних питань військової науки, будівництва та розвитку Збройних Сил України;

внесені до статутів, настанов, посібників, інструкцій та інших нормативних документів Міністерства оборони України, видів Збройних Сил України;

використані для створення нових і модернізації існуючих зразків озброєння та військової техніки, вдосконалення правил їх експлуатації та

ремонту, а також для проектування, будівництва і експлуатації спеціальних об'єктів і споруд;

втілені в навчальний процес кафедр, ВВНЗ і військ (сил), використані для написання підручників, навчальних посібників, військово-теоретичних праць і монографій.

Реалізація результатів кожної НДР (ДКР) має бути документально підтверджена замовниками воєнно-наукової продукції у вигляді акта реалізації НДР (ДКР).

2. Основні напрямки наукових досліджень Харківського національного університету Повітряних Сил

2.1. Відповідно до вимог наказу Міністерства оборони України від 26.01.2017 № 53 (зі змінами) “Про затвердження розподілу основних напрямків наукових досліджень між науковими установами та вищими військовими навчальними закладами Міністерства оборони України та Збройних Сил України” визначено такі основні напрями наукових досліджень Харківського національного університету Повітряних Сил:

розвиток системи управління Повітряних Сил Збройних Сил України;

розвиток системи протиповітряної оборони України;

розвиток оперативного мистецтва Повітряних Сил Збройних Сил України та тактики частин і підрозділів родів військ Повітряних Сил Збройних Сил України, частин забезпечення, військ протиповітряної оборони і ракетних військ Сухопутних військ Збройних Сил України, частин і підрозділів радіоелектронної розвідки та радіоелектронної боротьби Збройних Сил України;

розроблення та вдосконалення методів оцінки ефективності функціонування системи протиповітряної оборони України, бойового застосування угруповань Повітряних Сил Збройних Сил України з використанням моделей бойових дій;

обґрунтування основних напрямів розвитку озброєння та військової техніки Повітряних Сил, військ протиповітряної оборони та ракетних військ Сухопутних військ Збройних Сил України, озброєння сил спеціальних операцій, засобів радіоелектронної розвідки, радіоелектронної боротьби, техніки космічних забезпечуючих систем;

дослідження моделей та методів метрологічного обслуговування засобів виміральної техніки військового призначення;

розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення впровадження технологій геоінформаційних та супутникових радіонавігаційних систем;

дослідження електротехнічного обладнання комплексів озброєння і військової техніки та електробезпеки, модернізації електротехнічних засобів загальновійськового (спеціального) призначення.

2.2. Напрями наукової і науково-технічної діяльності основних підрозділів Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

2.2.1 Напрями наукової і науково-технічної діяльності наукового центру Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил:

удосконалення структури і складу системи командних пунктів Повітряних Сил Збройних Сил України, їх обладнання, організації бойової роботи та підготовки бойових обслуг;

розвиток автоматизованої системи управління авіації і протиповітряної оборони;

розвиток системи зв'язку Повітряних Сил Збройних Сил України;

розвиток структури, складу, форм і способів бойового застосування Повітряних Сил Збройних Сил України в існуючих і перспективних угрупованнях Збройних Сил України;

розробка алгоритмів управління і технологій інформаційного забезпечення процесів прийняття рішення органів військового управління в ході планування та застосування Повітряних Сил Збройних Сил України;

розвиток та вдосконалення форм, способів, змісту протиповітряної оборони України;

розробка та вдосконалення методів та методик оцінки ефективності функціонування системи протиповітряної оборони України, бойового застосування Повітряних Сил Збройних Сил України, військ протиповітряної оборони і ракетних військ Сухопутних військ Збройних Сил України;

розробка методик оцінки ефективності, бойових можливостей і бойового потенціалу з'єднань, частин і підрозділів родів військ та авіації Повітряних Сил Збройних Сил України;

розвиток тактики частин та підрозділів родів військ та авіації Повітряних Сил Збройних Сил України, протиповітряної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України, частин оперативного (бойового) забезпечення Повітряних Сил Збройних Сил України та способів бойового застосування їх озброєння і військової техніки;

дослідження шляхів розвитку техніки штурманського, топогеодезичного та аеронавігаційного забезпечення авіації Повітряних Сил Збройних Сил України;

розвиток системи оперативного (бойового), матеріально-технічного та метрологічного забезпечення Повітряних Сил Збройних Сил України;

розвиток системи логістичного забезпечення Повітряних Сил Збройних Сил України, її структури, складу і організації;

проведення аналізу існуючого стану і перспектив зміни у якісному та кількісному станах озброєння та військової техніки;

обґрунтування основних напрямків розвитку озброєння та військової техніки Повітряних Сил, військ протиповітряної оборони та ракетних військ Сухопутних військ Збройних Сил України, озброєння сил спеціальних операцій, засобів радіоелектронної розвідки, радіоелектронної боротьби, техніки космічних забезпечуючих систем;

обґрунтування варіантів модернізації і реалізації та проведення експертизи відповідності реалізованих і перспективних оперативно-тактичних і тактико-технічних вимог в зразках озброєння і військової техніки Повітряних Сил, військ протиповітряної оборони та ракетних військ Сухопутних військ Збройних Сил України;

розвиток інформаційно-аналітичного забезпечення впровадження технологій геоінформаційних та супутникових радіонавігаційних систем для забезпечення розвідувальної діяльності Повітряних Сил Збройних Сил України.

2.2.2. Напрями наукової і науково-технічної діяльності інституту цивільної авіації Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки студентів за спеціальностями: інженерія програмного забезпечення, комп'ютерна інженерія, кібербезпека, електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка, авіоніка, авіаційний транспорт;

розвиток інформаційних систем подвійного призначення для Повітряних Сил Збройних Сил України, обґрунтування місця інформаційних систем подвійного призначення в перспективному озброєнні та військовій техніці Повітряних Сил Збройних Сил України; розробка інформаційних систем підтримки прийняття рішень для систем подвійного призначення.

2.2.3. Напрями наукової і науково-технічної діяльності льотного факультету Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки курсантів за спеціальностями: військове управління (за видами Збройних Сил), забезпечення військ (сил);

обґрунтування пропозицій щодо складу командних пунктів авіації Повітряних Сил Збройних Сил України, їх обладнання, організації бойової роботи та підготовки бойових обслуг (у взаємодії з науковим центром Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил);

розробка пропозицій щодо реалізації методів автоматизованого наведення літаків з пунктів управління авіацією;

розробка (удосконалення) категорійного та понятійного апарату за проблематикою льотної експлуатації авіаційної техніки Повітряних Сил Збройних Сил України (у взаємодії з науковим центром Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил);

розвиток тактики частин та підрозділів авіації Повітряних Сил Збройних Сил України;

дослідження шляхів розвитку штурманського, топогеодезичного та аеронавігаційного забезпечення авіації Повітряних Сил Збройних Сил України;

розробка пропозицій щодо вдосконалення існуючих методик оцінки ефективності частин і підрозділів авіації Повітряних Сил Збройних Сил України;

обґрунтування основних напрямів розвитку елементів озброєння та військової техніки авіації Повітряних Сил Збройних Сил України.

2.2.4. Напрями наукової і науково-технічної діяльності інженерно-авіаційного факультету Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки курсантів за спеціальностями: авіаційний транспорт, авіоніка;

розвиток інженерно-авіаційного забезпечення Повітряних Сил Збройних Сил України;

розробка та впровадження методів оцінки ефективності інженерно-авіаційного забезпечення Повітряних Сил Збройних Сил України з використанням моделей бойових дій;

обґрунтування основних напрямів розвитку елементів озброєння та військової техніки авіації Повітряних Сил Збройних Сил України.

2.2.5. Напрями наукової і науково-технічної діяльності факультету зенітних ракетних військ Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки курсантів за спеціальністю телекомунікації та радіотехніка;

розвиток елементів системи управління частин і підрозділів зенітних ракетних військ Повітряних Сил Збройних Сил України;

розвиток тактики частин та підрозділів зенітних ракетних військ Повітряних Сил Збройних Сил України;

розробка пропозицій щодо вдосконалення елементів та способів бойового застосування зенітного ракетного озброєння Повітряних Сил Збройних Сил України.

2.2.6. Напрями наукової і науково-технічної діяльності факультету автоматизованих систем управління та наземного забезпечення польотів авіації Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки курсантів за спеціальностями – комп'ютерна інженерія; інформаційні системи та технології; автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, телекомунікації та радіотехніка;

розвиток елементів автоматизованої системи управління авіації і протиповітряної оборони;

удосконалення складу командних пунктів Повітряних Сил Збройних Сил України за напрямом забезпечення зв'язку та автоматизації процесів управління, їх обладнання, організації бойової роботи та підготовки бойових обслуг;

розвиток методик оцінки ефективності функціонування систем зв'язку, радіотехнічного забезпечення та автоматизованого управління підрозділами Повітряних Сил Збройних Сил України;

удосконалення елементів засобів зв'язку, радіотехнічного забезпечення та автоматизованого управління підрозділами Повітряних Сил Збройних Сил України.

2.2.7. Напрями наукової і науково-технічної діяльності факультету радіотехнічних військ протиповітряної оборони Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки курсантів за спеціальністю телекомунікації та радіотехніка;

удосконалення складу командних пунктів радіотехнічних військ Повітряних Сил Збройних Сил України, їх обладнання, організації бойової роботи та підготовки бойових обслуг;

розвиток методів автоматизованого збору та відображення інформації про повітряний простір;

розвиток тактики частин та підрозділів радіотехнічних військ Повітряних Сил Збройних Сил України;

удосконалення елементів озброєння та військової техніки радіотехнічних військ Повітряних Сил Збройних Сил України.

2.2.8. Напрями наукової і науково-технічної діяльності факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки курсантів за спеціальностями – військове управління (за видами Збройних Сил), озброєння та військова техніка;

удосконалення організаційного складу підрозділів протиповітряної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України, організація бойової роботи підготовки бойових обслуг;

розвиток методів автоматизованого збору та відображення інформації про повітряний простір;

розвиток тактики підрозділів протиповітряної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України;

удосконалення елементів озброєння і військової техніки протиповітряної оборони Сухопутних військ.

2.2.9. Напрями наукової і науково-технічної діяльності факультету післядипломної освіти Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки курсантів за спеціальностями – електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка;

розвиток системи метрологічного забезпечення озброєння та військової техніки Збройних Сил України;

удосконалення методів оцінювання ефективності метрологічного забезпечення озброєння та військової техніки Збройних Сил України;

удосконалення електротехнічного обладнання комплексів озброєння і військової техніки, модернізація електротехнічних засобів загальновійськового (спеціального) призначення;

удосконалення методик вивчення іноземних мов та авіаційної англійської мови.

2.2.10. Напрями наукової і науково-технічної діяльності факультету підготовки офіцерів запасу за контрактом Харківського національного університету Повітряних Сил:

наукове забезпечення підготовки студентів за групами військово-облікових спеціальностей навчання;

розвиток тактики частин та підрозділів родів військ Повітряних Сил Збройних Сил України.

2.2.11 Напрями та завдання факультету перепідготовки та підвищення кваліфікації авіаційного персоналу Харківського національного університету Повітряних Сил з наукової і науково-технічної діяльності:

наукове забезпечення перепідготовки та підвищення кваліфікації слухачів за групами військово-облікових спеціальностей – управління бойовими діями авіації; бойове застосування авіації; авіаційна техніка та озброєння.

розвиток системи управління Повітряних Сил Збройних Сил України, а саме:

розвиток тактики частин та підрозділів авіації Повітряних Сил Збройних Сил України (у взаємодії з науковим центром Повітряних Сил Харківського національного університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба);

розробка пропозицій щодо удосконалення існуючих методик оцінки ефективності частин і підрозділів авіації Повітряних Сил Збройних Сил України;

обґрунтування основних напрямків розвитку елементів озброєння та військової техніки авіації Повітряних Сил Збройних Сил України.

2.2.12. Напрями наукової і науково-технічної діяльності загальноуніверситетських кафедр Харківського національного університету Повітряних Сил (за напрямками діяльності):

розвиток методик спеціальної фізичної підготовки військовослужбовців Повітряних Сил Збройних Сил України з урахуванням специфіки військово-професійної діяльності;

розвиток методів радіолокаційного виявлення цілей при нестабільних гідрометеорологічних умовах, стихійних метеорологічних явищах та в умовах складної радіоелектронної обстановки;

філософські аспекти формування особистості офіцера під час навчання у вищому військовому навчальному закладі;

удосконалення методики професійного та психофізіологічного відбору кандидатів для підготовки військових фахівців, проходження військової служби за контрактом;

розвиток автомобільної та спеціальної техніки Повітряних Сил Збройних Сил України;

удосконалення системи підготовки та проведення бойових стрільб з стрілецької зброї військовослужбовцями в місцях постійної дислокації.

2.2.13. Напрями наукової і науково-технічної діяльності навчально-наукового центру мовної підготовки Харківського національного університету Повітряних Сил:

- наукове забезпечення вивчення іноземних мов на мовних курсах;
- розробка методик оцінки ефективності вивчення іноземних мов на мовних курсах;
- упровадження вивчення іноземних мов в середовищі носіїв мови.

3. Керівництво, організація та координація наукової і науково-технічної діяльності

3.1. Загальне керівництво науковою і науково-технічною діяльністю в Університеті здійснює начальник Університету.

3.2. Організацію ННТД в Університеті та її безпосереднє керівництво, планування, поточне управління здійснює заступник начальника університету з наукової роботи в межах повноважень, що делеговані начальником Університету.

3.3. Функції організації та управління ННТД в Університеті заступник начальника університету з наукової роботи здійснює через науково-організаційний відділ та науково-технічну раду університету, як консультативно-дорадчий орган.

3.4. Координацію, функції діловодства, обліку, методичне забезпечення виконання заходів ННТД в Університеті здійснює науково-організаційний відділ.

Звітність та листування з загальних питань ННТД реалізує науково-організаційний відділ, з питань виконання НДР (ДКР) та оперативних завдань – виконавці робіт (завдань).

3.5. Організацію та безпосереднє керівництво виконанням досліджень і розробок здійснюють наукові керівники. У разі потреби можуть призначатись також наукові консультанти, інші відповідальні особи для виконання наукових досліджень.

3.6. Планування, організація і облік ННТД в Університеті.

3.6.1. Планування ННТД, облік її результатів в Університеті, на факультетах і кафедрах та у науковому центрі Повітряних Сил Університету здійснюється згідно з Положенням про організацію наукової і науково-технічної діяльності у Збройних Силах України, що затверджене наказом Міністра оборони України та цього Положення.

3.6.2. Планування та облік ННТД Університету здійснюється науково-організаційним відділом спільно з навчальними частинами факультетів та кафедрами під керівництвом заступника начальника університету з наукової роботи.

Основою планування ННТД факультетів і кафедр та наукового центру Повітряних Сил університету є перспективний та річні плани наукової та науково-технічної діяльності Університету, затверджені командувачем Повітряних Сил Збройних Сил України.

3.6.3. За підсумками виконаних наукових досліджень в Університеті складаються відповідні звіти, видаються збірники наукових праць, доповідей і тез доповідей на наукових конференціях, анотації завершених науково-дослідних робіт.

4. Забезпечення наукової і науково-технічної діяльності у Харківському національному університеті Повітряних Сил

4.1. До основних видів забезпечення наукової і науково-технічної діяльності у Харківському національному університеті Повітряних Сил належать правове, фінансове, матеріально-технічне, кадрове, інформаційне та методичне. Порядок забезпечення наукової і науково-технічної діяльності в Харківському національному університеті Повітряних Сил здійснюється на підставі чинного законодавства України, нормативно-правових актів Міністерства оборони України та цього Положення.

4.2. Правове забезпечення.

4.2.1. Правове забезпечення ННТД Університету здійснюється на підставі діючого законодавства України, нормативно-правових актів Міністерства оборони України та цього Положення.

4.2.2. Університет відповідно до чинного законодавства України може укладати договори про науково-технічне співробітництво, взаємодіяти з науково-дослідними установами та організаціями України та інших держав (за наявності міжнародних угод).

4.3. Фінансове забезпечення.

4.3.1. Фінансове забезпечення ННТД Університету спрямоване на створення економічних умов ефективного проведення досліджень та розробок і здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та з інших джерел, передбачених чинним законодавством України.

4.3.2. Фінансово-господарська діяльність Університету у сфері ННТД здійснюється на підставі затвердженого командувачем Повітряних Сил Збройних Сил України кошторису Університету за відповідними бюджетними програмами.

4.3.3. Планування витрат на проведення науково-дослідних робіт здійснюється Університетом самостійно на основі розрахунків, результати яких відображаються в калькуляції кошторисної вартості в цілому за темою, з виділенням вартості робіт (послуг), які підлягають виконанню у поточному бюджетному році.

4.4. Матеріально-технічне забезпечення.

4.4.1. Матеріально-технічне забезпечення ННТД Університету спрямоване на створення та підтримку науково-експериментальної і лабораторної бази, необхідної для ефективного проведення досліджень та розробок, і здійснюється за рахунок коштів, передбачених кошторисом Університету, згідно планів наукової та науково-технічної діяльності Університету.

4.4.2. Розвиток науково-експериментальної та лабораторної бази Університету передбачається відповідними планами згідно з обсягами фінансування та термінами постачання.

4.5. Кадрове забезпечення.

4.5.1. Кадрове забезпечення ННТД Університету спрямоване на створення та збереження інтелектуального потенціалу для досягнення належного рівня організації і ведення досліджень та розробок. Кадрове забезпечення складається з комплектування керівних і наукових посад військовослужбовцями та працівниками Збройних Сил відповідної кваліфікації, підготовки, перепідготовки і атестування наукових та науково-педагогічних кадрів, їх правового та соціального захисту.

4.5.2. Наукові працівники Університету комплектуються на конкурсній основі військовослужбовцями та працівниками Збройних Сил України, які мають досвід наукової і науково-технічної діяльності, а також досвід служби у військах або є фахівцями за напрямками досліджень, що здійснює Університет.

4.5.3. Призначення на посади осіб офіцерського складу наукових підрозділів здійснюється встановленим порядком згідно з Номенклатурою посад для призначення осіб офіцерського складу, яка затверджена відповідним наказом Міністра оборони України.

Призначення на посади працівників Збройних Сил України наукових підрозділів здійснюється наказом начальника Університету.

4.5.4. Співробітники (військовослужбовці та працівники Збройних Сил України) Університету, установ і організацій Міністерства оборони України, інших міністерств і відомств можуть прийматися до науково-дослідних підрозділів Університету на умовах штатного сумісництва встановленим порядком згідно з чинним законодавством.

Наукові працівники Університету мають право в робочий час здійснювати з дозволу керівника наукової установи науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти не за місцем основної роботи обсягом до 240 годин протягом навчального року із збереженням заробітної плати за основним місцем роботи.

4.5.5. Присудження наукових ступенів і вчених звань співробітникам Університету здійснюється відповідно до порядку, що затверджений відповідною постановою Кабінету Міністрів України.

4.6. Інформаційне забезпечення.

Інформаційне забезпечення ННТД Університету спрямоване на задоволення потреб в інформації наукових підрозділів Університету. Інформаційне забезпечення здійснюється силами підрозділів наукового центру.

Метою інформаційного забезпечення є максимальне задоволення потреб наукових підрозділів Університету у сучасній, своєчасній, оперативній та достовірній інформації для забезпечення ННТД Університету.

4.7. Науково-методичне забезпечення.

Науково-методичне забезпечення є невід'ємною частиною всіх видів ННТД Університету і спрямоване на створення на основі системного підходу науково-методичного апарату забезпечення всіх складових, видів та форм ННТД Університету. Відповідальними за науково-методичне забезпечення наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок є наукові керівники робіт.

5. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво

5.1. Університет здійснює наукове та науково-технічне співробітництво з науковими установами, навчальними закладами, організаціями зарубіжних країн відповідно до чинного законодавства України і згідно з міжнародними угодами та договорами, які укладені Міністерством оборони України.

5.2. Міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво Університету спрямовано на:

участь у розробці ОВТ за замовленням зарубіжних країн;

сумісне проведення фундаментальних досліджень;

обмін науковою інформацією, досягненнями у ННТД;

забезпечення проходження науковими, науково-педагогічними працівниками, докторантами, ад'юнктами та обдарованими курсантами (студентами) наукового стажування за кордоном, ознайомлення з передовими світовими досягненнями техніки і технологій, приладами та науковим обладнанням;

участь у міжнародних наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, симпозіумах.

5.3. Науковим відрядженням вважається відрядження наукового (науково-педагогічного) працівника, аспіранта, ад'юнкта, докторанта на певний строк для проведення наукової або науково-педагогічної роботи, участі в наукових конференціях, симпозіумах, семінарах, наукових школах, наукових експедиціях поза місцем його основної роботи (для ад'юнктів та докторантів - поза місцем навчання) за наявності запрошення сторони, що приймає, або направлення установи, в якій працює (навчається) вчений.